

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด ดังนั้น การติดต่อค้าขายกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกยิ่งมีการกระจ่ายมากก็ยิ่งดี ไม่ควรกระจุกตัวอยู่กับสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เมื่อใดมีปัญหาการค้ากับ 2 ประเทศนี้ ก็จะกระทบถึงการค้าต่างประเทศของไทยเป็นอันมาก ในการกระจ่ายการค้าติดต่อค้าขายกับประเทศต่างๆ การติดต่อค้าขายกับประเทศจีน น่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากกับประเทศคู่ค้าทั้งสองฝ่าย เพราะจีนมีการผลิตสินค้าหลากหลายชนิด นับแต่ผลผลิตทางทรัพยากรธรรมชาติ เกษตร อุตสาหกรรมเบาและหนัก ขณะเดียวกันจีนก็ยังต้องการสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมจากต่างประเทศอีกมาก [6]

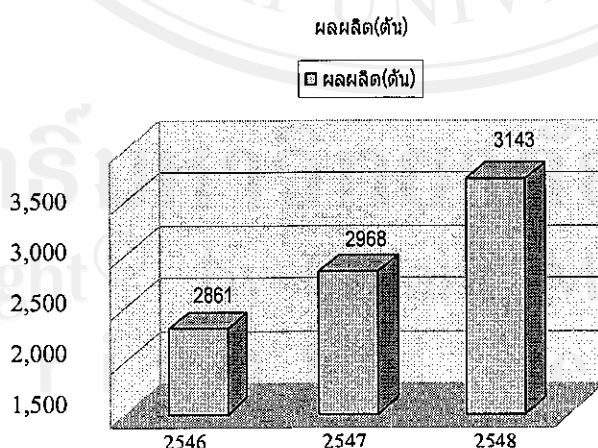
เขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เป็นการรวมกลุ่มเศรษฐกิจลักษณะประเทศสมาชิก ซึ่งมีเป้าหมายจะลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% ขณะเดียวกันสมาชิกแต่ละประเทศมีอิสระเต็มที่ที่จะเก็บอัตราภาษีศุลกากรปกติสูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม ไทยกับจีนได้ทำความตกลงเปิดเสรีการค้า โดยอยู่ภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economics Cooperation) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรี อาเซียน-จีน โดยครอบคลุมทั้งเรื่องการค้าเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งสองฝ่ายสามารถสรุปการเจรจาและลงนามในความตกลง ด้านการค้าสินค้าระหว่างอาเซียน-จีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economics Cooperation between the ASEAN and China) ในระหว่างการประชุมสุดยอด อาเซียน-จีนเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว [10]

สินค้าการเกษตรที่ไทยได้ส่งออกไปสู่จีน และมีแนวโน้มในการส่งออกที่สูงขึ้น ได้แก่ ยางพารา และแนวโน้มความต้องการยางพาราของประเทศจีนยังคงสูงขึ้น ดังนั้น การเพิ่มช่องทางการค้าให้มากขึ้นย่อมส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจที่ดีขึ้น การวิเคราะห์ช่องทางการค้าและศักยภาพในการผลิตยางพารา จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีชายแดนติดต่อกับแขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยเริ่มจากจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยาไปสู่ประเทศจีน โดยสภาพพื้นที่ชายแดนด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีช่องทางธรรมชาติที่เหมาะสมกับ

การค้าชายแดน ซึ่งเป็นช่องทางที่ประชาชนทั้งสองประเทศใช้เป็นเส้นทางสัญจรเข้า-ออก คือ "ก๊วบก" บริเวณบ้านฮวก หมู่ที่ 3 ตำบลภูซางกิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ศักยภาพของความพร้อมด้านต่าง ๆ ของบ้านฮวก มีข้อได้เปรียบที่สูง อาทิ ความพร้อมด้านชุมชนในพื้นที่ชายแดน ความพร้อมด้านความมั่นคงชายแดนไทย - ลาว ด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งสอง ระหว่างจังหวัดพะเยา (ประเทศไทย) และแขวงไชยบุรี (สปป.ลาว) นอกจากนี้ยังสังเกตได้จากมูลค่าสินค้ามีการซื้อขายผ่านจุดผ่อนปรนที่มีเพิ่มขึ้นทุกปี และยังมีการเปรียบเทียบเส้นทางเข้าสู่ประเทศจีนเริ่มต้นจากผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวกจังหวัดพะเยา ไปยังบ้านปางมอน เมืองคอบ ปากแบ่ง บ่อหานเข้าสู่ประเทศจีน ระยะทาง 361 กิโลเมตร โดยผ่านแขวงไชยบุรีและแขวงอุดมไชย ทั้งเส้นทางในประเทศและระหว่างประเทศ จะเห็นว่าเส้นทางผ่านจุดผ่อนปรนชายแดน ไทย-ลาว ที่ บ้านฮวกสามารถที่จะเป็นเส้นทางส่งออกยางพาราของจังหวัดพะเยาได้ [12]

1.2 ศักยภาพในการผลิตยางพาราของประเทศไทย

สถานการณ์การผลิต เนื้อที่กรีดยางได้ ปี 2548 มีเพิ่มขึ้นในทุกภาค เนื้อที่ยืนต้นในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคายางแผ่นดิบชั้น 3 ที่เกษตรกรขายได้ในปีที่ผ่านมามีอยู่ในเกณฑ์ดี เฉลี่ยอยู่ที่ 44.31 บาทต่อกิโลกรัม และในช่วงต้นปี 2548 นี้ เดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ ราคายังอยู่ในเกณฑ์สูง จึงทำให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงในแหล่งปลูกยางใหม่ 1,000,000 ไร่ โดยเป้าหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางในปี 2547 , 2548 และ 2549 จำนวน 200,000 , 300,000 และ 500,000 ไร่ ดังรูปที่ 1.1 ตามลำดับแยกเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 700,000 ไร่ และภาคเหนือ 300,000 ไร่ [14]

รูป 1.1 ผลผลิตของยางพารา ณ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

ตาราง 1.1 ปริมาณผลผลิตยางพาราในแต่ละภาคของประเทศไทย

(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2548)

ประเทศ/ภาค/จังหวัด	เนื้อที่กรีดยาง (พันไร่)			ผลผลิต (พันตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2547	2548	% + / -	2547	2548	% + / -	2547	2548	% + / -
รวมทั้งประเทศ	10,356.71	10,749.83	3.80	2,968,723	3,143,464	5.89	287	292	1.74
ภาคเหนือ	10.30	11.76	14.18	1,914	2,374	24.03	186	202	8.60
ตะวันออกเฉียงเหนือ	360.05	401.90	11.62	87,500	99,202	13.37	243	247	1.65
ภาคกลาง	1,059.33	1,119.98	5.73	270,517	291,392	7.72	255	260	1.96
ภาคใต้	8,927.02	9,216.18	3.24	2,608,792	2,750,496	5.43	292	298	2.05
เชียงราย	0.91	0.91	-	171	175	2.34	188	192	2.13
พะเยา	0.60	0.60	-	112	113	0.89	185	187	1.08

ตาราง 1.2 ข้อมูลการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา ปี 2548/49

(จากสถิติของสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา, 2549)

ที่	อำเภอ	เกษตรกรใช้	CEO	CEO	ยกระดับรายได้		
		ทุนส่วนตัว	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549
		พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
1	เมืองพะเยา	891	619	501	547	740	2,900.5
2	จุน	912	1,907	2,643	407	428	2,430
3	เชียงคำ	2,203.5	948	1,656	846	1,321	7,379
4	เชียงม่วน	330	94	122	383	141	713
5	ดอกคำใต้	1,396	500	348	407	673	955
6	ปง	636	807	1,837	647	371	1,137
7	แม่ใจ	526.5	58	23	108	12	224
8	กึ่งภูซาง	3,945	1,167	2,569	1,174	1,229	3,104
9	กึ่งภูมามยาว	173.25	106	35	258	86	236
รวม	7อำเภอ2กิ่ง	11,013.25	6,206	9,734	4,777	5,001	19,078.05

สืบเนื่องมาจากนโยบายของรัฐบาลได้มีโครงการปลูกยางพารา เพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่ประชาชนในจังหวัดพะเยา และก็มีบางส่วนที่ได้มีการปลูกเองไปบ้างและทำการเปิดกรีดแล้ว ในอนาคตอันใกล้นี้ปริมาณของยางพาราของจังหวัด จะเพิ่มสูงมากขึ้นตามเป้าหมายของทางจังหวัด ในจังหวัดพะเยาปัจจุบัน มีพื้นที่ได้มีการทำการปลูกแล้ว 46,183.25 ไร่ ข้อมูลพื้นที่ยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว 718 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 320 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ในอนาคตอันใกล้นี้ปริมาณของยางพาราของจังหวัด จะเพิ่มสูงมากขึ้นตามเป้าหมายของทางจังหวัด [11]

แนวโน้มความต้องการยางพาราของประเทศจีน

ในอดีตนั้นการปลูกยางของประเทศจีนจะทำโดยหน่วยงานรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ แต่ในระยะหลังรัฐบาลจีนก็ยอมให้มีการจัดตั้งบริษัทของภาคเอกชนเองมาก นอกจากนี้เนื่องจากการมีประสิทธิภาพหรือผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในไร่ยางที่เป็นของรัฐบาล โดยภาครัฐได้ใช้นโยบายเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่เกษตรกร ในเบื้องต้นเกษตรกรจะได้รับหน้าที่ในการดูแลไร่ยางในพื้นที่ 2 เอเคอร์ต่อคน โดยจะต้องรับผิดชอบตั้งแต่การปลูก การดูแล และการเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดให้เกษตรกรจะต้องกรีดน้ำยางให้ได้อย่างน้อยที่สุด 10 กิโลกรัมต่อวัน (ประมาณ 800 ต้น) และจะได้รับค่าจ้างเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน รวมทั้งนำครอบครัวมาช่วยเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วย [19] การที่มณฑลยูนนาน ปลูกยางได้ผลผลิตในระดับต่ำ เป็นเพราะมีภูมิอากาศไม่เหมาะสมสำหรับยาง เนื่องจากมีระดับน้ำฝน 1,100–1,600 มิลลิเมตรต่อปี และมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 20 องศาเซลเซียส แต่ในระยะหลังได้มีการพัฒนาโดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านการโคลนนิ่ง (Cloning) เข้ามาช่วย โดยมีหน่วยงานของจีนนำโดย Chinese Academy of Tropical Agricultural Sciences (CATAS) และ Yunnan Institute of Tropical Crops (YITC) รวมถึงได้ร่วมกันพัฒนาสายพันธุ์ของยางพารา โดยการโคลนนิ่งพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางในประเทศจีน เช่น SCATC 7-20-59, YITC 1 และ SCATC 7-33-97 เป็นต้น เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพและลดต้นทุนในการผลิต และได้รับผลผลิตต่อไร่ (Yield) เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในมณฑลยูนนาน [20]

1.3 การบริโภคยางของจีน

แม้ว่าประเทศจีนจะมีการขยายกำลังการผลิตยางพาราอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการขยายตัวระหว่างปี พ.ศ.2541–2546 เฉลี่ยประมาณร้อยละ 4.20 แต่อัตราการบริโภคของจีนกลับมีการขยายตัวในระดับที่สูงถึงประมาณ ร้อยละ 12.38 ต่อปี ในช่วงเวลาเดียวกัน ดังนั้น ประเทศจีนจึงยังต้องนำเข้ายางพาราจากประเทศอื่นๆ มาโดยตลอด

ตาราง 1.3 การผลิตการนำเข้าและการบริโภคยางพาราของจีน

(China Statistical Yearbook, 2004)

ปี	การผลิต (ตัน)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	การบริโภค (ตัน)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
2541	462,344	n.a.	840,000	n.a.
2542	489,991	5.98	850,000	1.19
2543	480,248	-1.99	1,080,000	27.06
2544	477,437	-0.59	1,210,000	12.04
2545	527,413	10.47	1,310,000	8.26
2546	565,045	7.14	1,485,000	13.36
เฉลี่ย	500,413	4.20	1,129,167	12.38

การใช้ยางธรรมชาติเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ยางทั้งหมดของจีนนั้น แบ่งได้เป็น 2 ตลาดหลัก คือ ตลาดเพื่อใช้ในการทำท่อยาง และตลาดเพื่อใช้ในการทำยางล้อโดยสามารถแบ่งได้เป็นยางล้อจำนวนร้อยละ 60 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 40 เป็นยางอื่นๆ เช่น ท่อยาง เทปยาง สายยางปะเก็นน้ำมัน และยางแท่งกันสะเทือน เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศจีนกลายเป็นประเทศที่มีปริมาณการแปรรูปยางธรรมชาติมากที่สุดในโลกนับเมื่อตั้งแต่ ปี พ.ศ.2544 เป็นต้นมา โดยในปี พ.ศ.2546 ประเทศจีนมีการบริโภคยางจำนวน 1.8 ล้านตัน เนื่องจากประเทศจีนเป็นฐานการผลิตยางล้อรถยนต์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และยังมีแนวโน้มที่จะขยายการบริโภคประมาณร้อยละ 10–20 ต่อปี [21]

ผลการประชุมแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าไทย-สปป.ลาว ครั้งที่ 1 สรุปว่าทั้งสองฝ่ายกำหนดจัดทำเป้าหมายการค้า การลงทุน โดยตั้งเป้าเพิ่มมูลค่าการค้าทั้งสองฝ่ายเป็น 2 เท่า ในปี 2551 และเพิ่มมูลค่าการค้าเป็น 3 เท่าภายในปี 2553 รวมทั้งการสนับสนุนเพิ่มการลงทุนทั้งสองฝ่าย โดยมีแผนเศรษฐกิจการค้า และการลงทุนร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในเรื่องของการลงทุนในด้านต่างๆ เช่น การตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าเกษตร ในส่วนของด้านการค้าและศุลกากรจะร่วมผลักดันและประสานงานให้มีการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการขนส่งผ่านชายแดนและข้ามแดน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบด้านศุลกากร เพื่อความคล่องตัวในการทำธุรกิจสำหรับความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนของไทยและสปป.ลาว ทั้งสองฝ่ายได้ริเริ่มจัดตั้งสภาอุตสาหกรรม/หอการค้าไทย-ลาว เพื่อให้มีการจับคู่ด้านธุรกิจร่วมกัน [15]

1.4 โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง

โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา และจีน (ยูนนาน) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก กลุ่มประเทศ GMS มีพื้นที่รวมกันประมาณ 2.3 ล้านตารางกิโลเมตร หรือประมาณ พื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ 250 ล้านคน และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

โครงการ GMS มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้าการลงทุน อุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถ รวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก

ความคืบหน้าการดำเนินงาน GMS ที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะชุมชนบ้านฮวก

การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor)-เชื่อมโยงไทย-เมียนมาร์-สปป.ลาว-จีน ประกอบด้วยการพัฒนาเส้นทางสำคัญ 3 สาย คือ

เส้นทางสาย แม่สาย-เชียงตุง-เชียงรุ่ง-คุนหมิง ไทยช่วยสร้างสะพานมิตรภาพข้ามแม่น้ำสาย แห่งที่ 2 แบบให้เปล่าด้วยวงเงิน 38 ล้านบาทและได้มีการเปิดใช้สะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 และเส้นทางแม่สาย-เชียงตุง-เชียงรุ่ง ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2547 เส้นทางสาย เชียงของ-หลวงน้ำทา-เชียงรุ่ง-คุนหมิง ไทย จีน และ ADB ให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างเส้นทางในส่วนของ สปป.ลาว ฝ่ายละ 1 ใน 3 ของค่าก่อสร้าง โดยไทยให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ผ่อนปรนด้วยวงเงิน 1,385 ล้านบาท คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2551 อนึ่ง รัฐบาลไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะช่วยสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่เชียงของ-ห้วยทราย โดยจะรับผิดชอบค่าก่อสร้างครึ่งหนึ่ง และ ADB ก็แสดงความสนใจที่จะให้เงินกู้แก่ฝ่าย สปป.ลาว ส่วนหนึ่งด้วย เส้นทางสาย ห้วยโก๋น-ปากแบ่ง โครงการปรับปรุงเส้นทางจากห้วยโก๋น (จ.น่าน)-เมืองเงิน (แขวงไชยะบุรี)-ปากแบ่ง (แขวงอุดมไซ) ระยะทาง 49.22 กิโลเมตร ซึ่งไทยจะให้ความช่วยเหลือด้วยวงเงิน 840 ล้านบาท โดยแบ่งเงินกู้ผ่อนปรน (ร้อยละ 70) และเงินให้เปล่า (ร้อยละ 30) คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2551 โดยเส้นทางนี้จะสามารถเชื่อมต่อจาก จ.น่าน ไปยังประเทศจีน (ผ่านทางไชยะบุรี-บ่อเต็น) และเชื่อมต่อไปยังหลวงพระบาง

ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross Border Transport Agreement) เป็นความตกลงที่ช่วยอำนวยความสะดวกการผ่านแดนและข้ามแดนของคนและสินค้าในอนุภูมิภาคประเทศสมาชิกทั้ง 6 ประเทศได้ให้สัตยาบันความตกลงฯ แล้ว และได้มีการประกาศการมีผลบังคับใช้ของความตกลงฯ (ส่วนกรอบความตกลง) เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2547 และตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2546 ประเทศสมาชิกได้เจรจาในรายละเอียดของส่วนภาคผนวกแนบท้ายความตกลงฯ 16 ฉบับและพิธีสาร (Protocol) 3 ฉบับ โดยได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจาก ADB และ ESCAP โดยคาดว่าจะสามารถจัดทำภาคผนวกและพิธีสารให้แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2548

ความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (Quadripartite Agreement on Commercial Navigation on Lancang-Mekong River) ไทย สปป.ลาว เมียนมาร์ จีน ได้ลงนามร่วมกันในความตกลงว่าด้วยการเดินเรือในแม่น้ำล้านช้าง-แม่น้ำโขง เมื่อวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2543 ณ จังหวัดท่าขี้เหล็ก เมียนมาร์ และมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.2544 โดยความตกลงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน และจีนได้ให้การสนับสนุน การปรับปรุงร่องน้ำเพื่อการเดินเรือ (เคลื่อนย้ายเกาะแก่งและหาดตื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือในลำน้ำโขงตลอดจนช่องทางเดินเรือ 331 กิโลเมตร เพื่อให้ช่องทางมีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่า 35 เมตร และลึกประมาณ 3 เมตร) ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จแล้ว 10 จุด ส่วนจุดสุดท้ายที่บริเวณแก่งคอนผีหลวง กรม.ได้มีมติเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2546 มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบด้านต่างๆ ในไทยเสร็จสมบูรณ์แล้ว ในปี พ.ศ.2547 โดยระบุว่าผลกระทบของโครงการฯ ต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและวัฒนธรรมจะอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินการในการมีส่วนร่วมของประชาชน ยังสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ยังมีข้อวิตกกังวลเกี่ยวกับโครงการนี้อยู่

ความร่วมมือด้านพลังงานประเทศ GMS ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้าและการสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล 6 ประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง (Inter-Governmental Agreement on Regional Power Trade) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ.2545 โดยความตกลงนี้มีจุดประสงค์ให้ประเทศสมาชิกร่วมมือและวางแผนพัฒนาระบบส่งไฟฟ้าที่ประหยัด และมีความมั่นคง รวมไปถึงกลไกในการดำเนินการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค

ความร่วมมือด้านโทรคมนาคม ประเทศไทยโดยบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการจัดสร้างโครงข่ายระบบเคเบิลใยแก้วตามโครงการ Telecommunication Backbone Project ในส่วนของไทยครบทุกจุดที่เกี่ยวข้องแล้ว และยังสามารถเปิดให้บริการในเส้นทางระหว่างอรัญ

ประเทศ (ไทย)-ปอยเปต (กัมพูชา) และระหว่างหนองคาย (ไทย)-เวียงจันทน์ (สปป.ลาว) แล้ว
ขณะนี้รอความพร้อมในการเชื่อมโยงกับจีน เมียนมาร์ และจุดเชื่อมโยงอื่นๆ ของ สปป.ลาว

ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว โครงการจัดทำแผนการตลาดท่องเที่ยว Six Countries One Destination โดยมี Agency for Coordination Mekong Tourism Activities (AMTA) ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นศูนย์ประสานงานหลักด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศในรูปแบบของ Package Tour โดยจะเน้นตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ 3 แนวหลัก ตลอดจนการศึกษา GMS Visa เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจากนอกอนุภูมิภาค

ความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไทยส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผนงาน Phnom Penh Plan ซึ่งเป็นแผนงานพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเฉพาะการดำเนินงานของ Asian Institute of Technology (AIT) และ สถาบันกลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Institute) ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2537 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลนิวซีแลนด์กับรัฐบาลไทย (กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ธันวาคม พ.ศ.2548)

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนแต่ละประเทศอย่างเป็นรูปธรรม เช่น จังหวัดเชียงราย เป็นโครงการนำร่อง ส่งเสริมบาท GMS Business Forum

การพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ GMS ให้มีความยั่งยืน ด้วยการปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารและจัดทำ GMS Atlas ซึ่งช่วยในการระบุสถานะด้านสิ่งแวดล้อมและพื้นที่เสี่ยงของอนุภูมิภาค [13]

การรับซื้อและการขนส่งยางพาราของจังหวัดพะเยามีการขนส่งทางรถและทางเรือไปสู่จีน ซึ่งปัจจุบันจะมีพ่อค้าจากจังหวัดระยองเข้ามารับซื้อ ทำให้การตอบสนองในด้านการขนส่งแก่ลูกค้าได้ไม่เร็วพอ ดังนั้น การวิเคราะห์ระบบโลจิสติกส์ ของเส้นทางส่งออกยางพาราทางชายแดนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการส่งออกยางพาราของจังหวัดพะเยา เนื่องจากจังหวัดพะเยาเป็นแหล่งพื้นที่ที่ปลูกและผลิตยาง ในอนาคตผลผลิตที่ออกสู่ตลาดจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยการทำวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์กิจกรรม และปัญหาที่สำคัญของระบบ Logistics คือต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์ (Cost Efficiency) การตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Responsiveness) ความเชื่อถือได้ (Reliability) ของการค้ายางพารา ผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา ตลอดจนกฎระเบียบต่างๆ ในการผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา

การค้าชายระหว่างจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา ในส่วนของเส้นทางการค้ายังคงมีอุปสรรค คือ ปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ค่าบริการ และการดำเนินการที่ยังขาดประสิทธิภาพ ไม่ทราบ

ต้นทุนการขนส่งที่แท้จริง จึงทำให้เกิดต้นทุนที่สูง สาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือ บ้านฮวกยังเป็นจุดผ่อนปรน ไม่ได้เป็นชายแดนที่ถาวร การค้าขายจึงเกิดอุปสรรคในเรื่องของ กฎระเบียบต่างๆ และนโยบายที่เกี่ยวกับการค้า ดังนั้น การศึกษาระบบโลจิสติกส์ จะเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จใน การค้า ยางพาราผ่าน จุดผ่อนปรน บ้านฮวกจังหวัดพะเยา

1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ระบบ Logistics อันได้แก่ ต้นทุนการขนส่ง ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและความเชื่อถือได้ ของการส่งออกยางพาราที่ ผ่านทางจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางในการปรับตัวของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องรวมถึงวิธีการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบทางด้านการค้าชายแดน

1.6 ขอบเขตวิธีการวิจัย

ทำการวิเคราะห์เรื่อง ต้นทุนการขนส่งทางด้านโลจิสติกส์ การตอบสนองของลูกค้า และความเชื่อถือได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. วิเคราะห์เรื่องต้นทุนการขนส่งในเส้นทางการส่งออกยางพาราผ่านจุดผ่อนปรน บ้านฮวก จังหวัดพะเยา โดยเริ่มจาก โรงงานผลิตยางพาราในจังหวัดพะเยาผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา
2. วิเคราะห์เรื่อง การตอบสนองของลูกค้า (Responsiveness) เวลาในการขนส่ง โดยใช้แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงาน (SCOR Model) ในเส้นทางการส่งออก ยางพาราผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา
3. วิเคราะห์เรื่อง ความเชื่อถือได้ (Reliability) เก็บข้อมูลและวิธีการของการขนส่งรวมถึง ชนิดของการขนส่ง โดยใช้แบบจำลองอ้างอิงการดำเนินงาน (SCOR Model) ในเส้นทางการส่งออกยางพาราผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบต้นทุนการขนส่งที่แท้จริง การตอบสนองความต้องการของลูกค้า และความเชื่อถือได้ของ ระบบโลจิสติกส์ ในเส้นทางการส่งออกยางพาราที่จุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งออกยางพารา
2. ได้ทราบ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การค้ายางพาราผ่านจุดผ่อนปรนบ้านฮวก จังหวัดพะเยา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับตัวของผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้อง